

BÁO CÁO

Tình hình, kết quả hoạt động của các Hợp tác xã nông nghiệp giai đoạn 2017 - 2020 trên địa bàn huyện Văn Quan

Thực hiện Công văn số 1615/SNN-PTNT của **Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn** về việc báo cáo tình hình, kết quả hoạt động của các HTX nông nghiệp, giai đoạn 2017 - 2020.

UBND huyện Văn Quan báo cáo tình hình, kết quả hoạt động của các Hợp tác xã (HTX) nông nghiệp, giai đoạn 2017 - 2020 trên địa bàn huyện như sau:

I. ĐÁNH GIÁ TÌNH HÌNH HOẠT ĐỘNG CỦA HỢP TÁC XÃ NÔNG NGHIỆP HOẠT ĐỘNG THEO QUY ĐỊNH CỦA LUẬT HỢP TÁC XÃ NĂM 2012

1. Công tác chỉ đạo, phối hợp tổ chức triển khai thực hiện Luật Hợp tác xã; việc phối hợp thực hiện các chính sách về phát triển Hợp tác xã trên địa bàn. Việc thành lập và kiện toàn bộ máy quản lý Nhà nước về Hợp tác xã

Xác định phát triển kinh tế tập thể trong lĩnh vực nông nghiệp là mục tiêu quan trọng trong chuỗi sản xuất và tiêu thụ các sản phẩm hàng hóa nông nghiệp, đặc biệt là các sản phẩm nông nghiệp đặc sản có thế mạnh của huyện. Vì vậy hằng năm UBND huyện luôn chỉ đạo các cơ quan chuyên môn, các ban ngành, đoàn thể liên quan phối hợp triển khai, phổ biến các chính sách pháp luật về phát triển kinh tế hợp tác như: Luật Hợp tác xã ngày 20/11/2012 của Quốc hội; Nghị định số 193/2013/NĐ-CP ngày 21/11/2013 của Chính phủ quy định chi tiết một số Điều của Luật Hợp tác xã; Thông tư số 03/2014/TT-BKHĐT ngày 26/5/2014 của Bộ Kế hoạch và Đầu tư hướng dẫn về đăng ký Hợp tác xã và chế độ báo cáo tình hình hoạt động của Hợp tác xã; ban hành văn bản phổ biến một số quy định có liên quan đến lĩnh vực Hợp tác xã của Nghị định số 50/2016/NĐ-CP ngày 01/6/2016 quy định về xử phạt hành chính trong lĩnh vực kế hoạch, đầu tư tới tất cả các Hợp tác xã trên địa bàn để nắm bắt kịp thời và triển khai thực hiện;... đồng thời, đẩy mạnh công tác thông tin tuyên truyền, phổ biến Luật trên hệ thống loa truyền thanh của huyện; lồng ghép tại các cuộc họp sơ kết, tổng kết về tình hình thực hiện chính sách hỗ trợ thành lập mới, đào tạo bồi dưỡng cán bộ HTX, Tổ hợp tác; tổ chức cung cấp tài liệu Luật Hợp tác xã năm 2012 cho các cấp, các ngành để nghiên cứu, quán triệt, tuyên truyền, phổ biến...

Về triển khai Kế hoạch phát triển Hợp tác xã: UBND huyện Văn Quan đã ban hành các văn bản triển khai cụ thể: Kế hoạch số 124/KH-UBND ngày 25/6/2018 về việc tập huấn công tác quản lý tài sản công; công tác lập kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội hàng năm cấp xã; công tác tổ chức và hoạt động kinh doanh của lĩnh vực kinh tế tập thể theo Luật Hợp tác xã năm 2012; Kế hoạch số 133/KH-UBND ngày 23/7/2018 về phát triển kinh tế tập thể năm 2019; Quyết định số 2775/QĐ-UBND

ngày 26/7/2018 về việc kiện toàn Ban Chỉ đạo đổi mới, phát triển và nâng cao hiệu quả kinh tế tập thể huyện Văn Quan, giai đoạn 2016 - 2020; Kế hoạch số 147/KH-UBND ngày 07/8/2020 về phát triển kinh tế tập thể năm 2021...

Cùng với sự phát triển chung của đất nước về kinh tế tập thể, được sự quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo của cấp ủy đảng, chính quyền các cấp, sự nỗ lực cố gắng của các ngành chức năng chuyên môn, cùng với sự tham gia tích cực của Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam huyện và các đoàn thể Nhân dân, tạo điều kiện củng cố, phát triển và nâng cao hiệu quả kinh tế tập thể, nhất là trong việc hỗ trợ thành lập mới Hợp tác xã và đào tạo bồi dưỡng cán bộ Hợp tác xã đã có chuyển biến tích cực, phát triển thêm về số lượng với nhiều hình thức, trình độ, quy mô, ngành nghề và lĩnh vực khác nhau, đóng góp quan trọng vào quá trình phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh nói chung và trên địa bàn huyện nhà nói riêng.

2. Công tác tuyên truyền, phổ biến pháp luật về Hợp tác xã. Nhận thức và sự tham gia của tổ chức, hộ gia đình, cá nhân đối với việc thành lập, tổ chức và hoạt động của Hợp tác xã nông nghiệp trên địa bàn

UBND huyện Văn Quan đã triển khai thực hiện việc tuyên truyền các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách và pháp luật của Nhà nước về kinh tế tập thể (KTĐT) đến người dân bằng nhiều hình thức khác nhau cụ thể như: mở các cuộc hội thảo trao đổi, phổ biến về các mô hình kinh tế, chủ trương chính sách của Đảng, Nhà nước về KTĐT; lồng ghép nội dung tuyên truyền mô hình KTĐT trong các cuộc họp thôn, xã; tuyên truyền qua hệ thống truyền thanh của huyện... chỉ đạo UBND các xã, thị trấn cơ quan chuyên môn đẩy mạnh hoạt động kiểm tra, bảo vệ quyền lợi hợp pháp cho Hợp tác xã, Tổ hợp tác, hướng dẫn các HTX thực hiện đúng các quy định của Luật Hợp tác xã, chế độ quản lý tài chính.

Thường xuyên phối hợp với các cơ quan chuyên môn của tỉnh mở các lớp tập huấn cho các xã, thị trấn có nhu cầu về thành lập mới Hợp tác xã.

3. Việc tổ chức và hướng dẫn đăng ký Hợp tác xã, đăng ký lại Hợp tác xã theo quy định Luật Hợp tác xã; việc chuyển đổi Hợp tác xã sang loại hình tổ chức khác

UBND huyện xây dựng và ban hành kế hoạch về phát triển kinh tế tập thể hằng năm; ban hành Quyết định số 4425/QĐ-UBND ngày 30/12/2016 về phê duyệt Đề án xây dựng và phát triển kinh tế tập thể giai đoạn 2016 - 2020. Thường xuyên chỉ đạo các cơ quan chuyên môn tham mưu tư vấn, hướng dẫn thành lập HTX theo Luật HTX năm 2012; thực hiện giải thể các HTX yếu kém, ngừng hoạt động không còn khả năng củng cố và phát triển và chỉ đạo thực hiện theo các văn bản của cấp trên ban hành về chính sách hỗ trợ kinh tế tập thể, Hợp tác xã.

Thông qua công tác tuyên truyền, phổ biến nên đã từng bước nâng cao nhận thức của cán bộ, Đảng viên và các tầng lớp Nhân dân về vị trí, vai trò của kinh tế tập thể, về Hợp tác xã kiểu mới.

4. Đánh giá tình hình phát triển Hợp tác xã nông nghiệp

- Đánh giá về cơ cấu tổ chức hoạt động của các Hợp tác xã; trình độ cán bộ quản lý Hợp tác xã; công tác đào tạo, bồi dưỡng nguồn nhân lực cho các Hợp tác xã nông nghiệp:

Số lượng HTX **trên địa bàn huyện** tính đến ngày 10/10/2020 là 32 HTX (trong đó 23 HTX thành lập mới; số lượng HTX đang hoạt động: 30 HTX; tạm ngừng hoạt động 02 HTX; số lượng HTX đã chuyển đổi, số HTX thành lập doanh nghiệp: 0 HTX).

Các HTX cơ bản mới thành lập trong những năm gần đây, có 03 HTX hoạt động tương đối ổn định, một số HTX hoạt động cầm chừng, một số HTX mới thành lập vẫn đang trong giai đoạn chưa ổn định nên hoạt động chưa thực sự hiệu quả.

Có 03 HTX chuyển đổi, đăng ký lại HTX theo Luật HTX năm 2012 hiện vẫn đang hoạt động.

Tổng số thành viên HTX đến nay là 415 thành viên.

Đóng góp của HTX vào GDP tại thời điểm ngày 10/10/2020: các HTX cơ bản mới thành lập, một số HTX hoạt động cầm chừng, chưa hiệu quả, chưa có đóng góp vào GDP của địa phương. Tuy nhiên khi tham gia vào hoạt động sản xuất, kinh doanh trong mô hình HTX, các thành viên sẽ có nhiều lợi ích như: biết được nhu cầu của thị trường để tổ chức sản xuất hiệu quả trong cơ chế thị trường, thu nhập tất yếu sẽ tăng cao tương ứng với mức năng suất tăng lên; đủ điều kiện tiếp cận với các nguồn vốn vay ưu đãi và đủ lớn từ ngân hàng để tổ chức sản xuất, kinh doanh; được tổ chức liên kết với doanh nghiệp thông qua HTX; việc chứng nhận chất lượng và xuất xứ hàng hóa theo đòi hỏi của thị trường được thuận lợi do cơ quan quản lý chất lượng sản phẩm có thể giám sát thông qua HTX; khi tham gia vào HTX với diện tích đất canh tác đủ lớn và nuôi trồng những loại cây, con tập trung, các thành viên HTX có điều kiện tiếp cận ứng dụng các **tiến bộ** khoa học - kỹ thuật từ các tổ chức nghiên cứu, dịch vụ khoa học - công nghệ. Ngoài việc đem lại lợi ích về kinh tế thì các thành viên còn có cơ hội tương trợ lẫn nhau, tăng thêm tình làng nghĩa xóm.

Tổng số vốn hoạt động của các HTX: 58,048 tỷ đồng; trong đó tổng số vốn đăng ký mới, tổng giá trị tài sản của HTX không có, chủ yếu do các hộ gia đình sử dụng tài sản của mình để thực hiện sản xuất.

Doanh thu bình quân của HTX 900 triệu đồng/năm; thu nhập bình quân của thành viên, lao động của HTX khoảng 60 triệu đồng/năm tăng 16,6% so với thời điểm 31/12/2016.

Tổng số nợ đọng của HTX: 0 đồng, tổng số nợ đọng của thành viên với HTX: 0 đồng.

Số HTX hoạt động hiệu quả theo Luật Hợp tác xã 2012: các HTX nhìn chung hoạt động cầm chừng, chưa thực sự hiệu quả, chỉ có một số ít HTX hoạt động tương đối hiệu quả như: HTX Văn Quan xanh, HTX Trấn Ninh; HTX Thu Hiền...

Các HTX đều xây dựng phương án hoạt động theo đúng quy định của Luật Hợp tác xã 2012 về quy mô, mô hình hoạt động, cách **thức** tổ chức hoạt động sản xuất kinh doanh, năng lực quản trị, áp dụng công nghệ...tuy nhiên do nguồn vốn ít, chủ yếu do các xã viên đóng góp; chưa xây dựng được mô hình hoạt động phù hợp với nhu cầu thị trường nên đa số các HTX hoạt động **cầm** chừng, một số HTX đang có xu hướng đề nghị giải thể.

Số lượng cán bộ quản lý HTX: 64 người, trong đó số lượng cán bộ quản lý

đạt trình độ sơ, trung cấp 3 người; số lượng cán bộ quản lý đạt trình độ cao đẳng, đại học 10 người; số cán bộ có trình độ sau đại học 0 người; còn lại là chưa qua đào tạo chuyên môn; số cán bộ HTX được hỗ trợ bảo hiểm xã hội 0 người;

Các HTX thành lập đã giải quyết việc làm cho một số lao động nông thôn, ổn định thu nhập, góp phần giảm nghèo và thúc đẩy quá trình chuyển dịch cơ cấu kinh tế trên địa bàn huyện.

- Việc đánh giá xếp loại hợp tác xã hàng năm. Việc xây dựng và nhân rộng mô hình hợp tác xã hoạt động hiệu quả:

Đánh giá tình hình hoạt động và xếp loại Hợp tác xã nông nghiệp trên địa bàn **thực hiện** theo Thông tư số 09/2017/TT-BNNPTNT ngày 17/4/2017 của Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn đúng tiến độ và thời gian quy định.

Tiếp tục duy trì hoạt động của các HTX làm ăn có hiệu quả, củng cố và đưa các Hợp tác xã còn yếu kém thoát khỏi tình trạng hiện nay. Hướng dẫn lập dự án vay vốn cho các HTX có nhu cầu mở rộng sản xuất - kinh doanh - dịch vụ nhằm tạo việc làm và tăng thu nhập cho người lao động.

- Việc liên kết giữa Hợp tác xã với các hộ nông dân, doanh nghiệp và các tổ chức có liên quan trong tham gia vào chuỗi giá trị sản phẩm (sản xuất - chế biến - tiêu thụ nông sản).

Việc liên kết sản xuất gắn với tiêu thụ nông sản của huyện còn hạn chế. Trong những năm qua, được sự hỗ trợ, đầu tư từ các chương trình dự án, ngành nông nghiệp của huyện đã có bước chuyển biến rõ rệt như: kinh tế ngành tăng trưởng; an ninh lương thực được giữ vững, nhiều mô hình được áp dụng vào thực tiễn. Tuy nông nghiệp phát triển nhưng thu nhập của người dân còn bấp bênh, chưa bền vững, đời sống của người dân còn nhiều khó khăn. Nguyên nhân chính là do sản xuất nhỏ lẻ, manh mún, thiếu ổn định và dễ bị tổn thương do thiên tai, dịch bệnh và biến động của thị trường; các hình thức liên kết trong sản xuất còn lỏng lẻo, thiếu tính ràng buộc, quy mô, phạm vi liên kết còn ở dạng mô hình.

5. Đánh giá việc thực hiện chính sách hỗ trợ, ưu đãi của nhà nước đối với Hợp tác xã hoạt động trong lĩnh vực nông nghiệp

- Năm 2017: HTX Xuân Mai (xã Bình phúc) được hỗ trợ 350 triệu đồng xây dựng mô hình Bò bán chần thả từ nguồn vốn chương trình MTQG xây dựng nông thôn mới; HTX Dịch vụ tổng hợp Văn An được hỗ trợ 350 triệu để phát triển mô hình trồng rong giềng; HTX Thành Tâm (xã Liên Hội) được hỗ trợ 338,6 triệu đồng.

- Năm 2018: HTX Bình An (xã Hòa Bình) được hỗ trợ từ Chương trình 30a với 154 đàn Ong mật giống trị giá 229,5 triệu đồng; HTX Cá lồng Tân Minh (thị trấn) được hỗ trợ 7,3 triệu đồng thực hiện các thủ tục đề nghị Cục Sở hữu trí tuệ cấp Logo về cá lồng; HTX Đại Phúc (xã Liên Hội) được hỗ trợ 250 triệu đồng.

- Năm 2019: HTX Bình An (xã Hòa Bình) được hỗ trợ từ Chương trình 30a 148 đàn Ong mật giống trị giá 140,6 triệu đồng; HTX Nông sản sạch Lạng Sơn (xã Tú Xuyên) được hỗ trợ 300 triệu từ nguồn vốn Chương trình MTQG xây dựng nông thôn mới trồng Ngô sinh khối; HTX chăn nuôi Cá lồng Tân Minh (thị trấn) được hỗ trợ 50 triệu để phục vụ công tác quảng bá sản phẩm Cá lồng và mua sắm

trang thiết bị; HTX chăn nuôi Thu Hiền được hỗ trợ 800 triệu đồng để phát triển chăn nuôi; HTX Dịch vụ nông nghiệp Song Giang được hỗ trợ cây trồng là 40.000 cây thìa canh; HTX Đoàn kết - Phú Mỹ (xã Liên Hội) được hỗ trợ 200 triệu đồng từ Chương trình MTQG giảm nghèo bền vững.... còn lại các HTX khác từ khi thành lập chưa được hỗ trợ từ ngân sách Nhà nước.

Ngoài ra một số HTX còn được Liên minh HTX tỉnh Lạng Sơn hỗ trợ cho vay vốn với lãi suất ưu đãi để phát triển sản xuất như HTX Phương Đông (xã Tân Đoàn) được hỗ trợ vay 150 triệu đồng; HTX Xuân Mai (xã Bình phúc) 300 triệu đồng; HTX DV chăn nuôi Thu Hiền (thị trấn) 300 triệu đồng; HTX Yên Thành (xã Yên phúc) 250 triệu đồng.

- Năm 2020 UBND huyện hỗ trợ cho các HTX như sau: Hỗ trợ HTX Văn Quan Xanh 4,29 tỷ đồng (trong đó: trồng cây Câu đặng 01 tỷ, xây dựng nhà máy ép dầu sỏ 3,29 tỷ); HTX Bình Minh 500 triệu đồng trồng cây dược liệu; HTX Nông sản sạch Tú Xuyên 1,4 tỷ đồng trồng rau an toàn và xây dựng nhà lưới; HTX Thành Công Lương Năng 01 tỷ đồng trồng cây dược liệu; HTX cao khô Chợ Bải 300 triệu đồng.

II. ĐÁNH GIÁ CHUNG

Hợp tác xã trên địa bàn huyện còn nhiều mặt yếu kém, số Hợp tác xã làm ăn có hiệu quả còn ít, quy mô hoạt động Hợp tác xã còn nhỏ bé, chưa có mô hình Hợp tác xã tiên tiến; hầu hết các HTX sản xuất kinh doanh còn đơn điệu, manh mún; chưa chủ động mở rộng hình thức kinh doanh theo hướng đa ngành, đa nghề; chưa có hình thức liên doanh, liên kết; mức vốn kinh doanh thấp, khả năng huy động vốn còn hạn chế, chất lượng sản phẩm chưa cao, sức cạnh tranh trên thị trường còn yếu; một số HTX từ khi thành lập đến nay vẫn chưa có khả năng đi vào hoạt động kinh doanh do cơ sở vật chất chưa đầy đủ, thiếu vốn kinh doanh...

Năng lực nội tại của các HTX cả về vốn, cơ sở vật chất, nguồn nhân lực, trình độ quản lý còn yếu và thiếu. Đội ngũ cán bộ quản lý HTX chưa năng động trong tổ chức sản xuất, đầu tư đổi mới công nghệ, tìm kiếm thị trường, liên doanh, liên kết để tạo sức mạnh... nên chưa tạo được sự phát triển mạnh mẽ trong khu vực kinh tế này.

Thu nhập người lao động trong HTX còn thấp so với thu nhập của lao động ở các thành phần kinh tế khác nên không thu hút được lao động có tay nghề, có chuyên môn cao làm việc cho HTX.

Về khách quan: phần lớn các HTX có quy mô hoạt động nhỏ bé, vốn ít, máy móc thiết bị lạc hậu, các HTX chủ yếu hoạt động ở địa bàn nông thôn nên điều kiện cơ sở hạ tầng kinh tế còn khó khăn, mang nặng hình thức làm ăn riêng lẻ, trình độ kiến thức kinh doanh còn hạn chế.

Về chủ quan: một số cấp ủy, chính quyền các cấp, cán bộ cơ quan chức năng chuyên môn nhận thức về vị trí, vai trò của kinh tế tập thể trong nền kinh tế chưa đúng mức; công tác tuyên truyền, phổ biến chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về kinh tế tập thể chưa được thường xuyên; công tác quản lý nhà nước đối với kinh tế tập thể còn nhiều lúng túng, thiếu định hướng, thiếu kế hoạch phát triển; việc tổ chức thi hành theo Luật HTX còn nhiều hạn chế;

trình độ, năng lực đội ngũ cán bộ quản lý, điều hành HTX còn thấp; một số xã HTX chưa gắn bó, tích cực với hoạt động của Hợp tác xã.

Các giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả hoạt động của các Hợp tác xã nông nghiệp trong thời gian tới.

Đẩy mạnh việc tuyên truyền các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách và pháp luật của Nhà nước về KTTT đến các tổ chức chính trị, tổ chức kinh tế và toàn thể Nhân dân.

Định hướng và tuyên truyền cho các HTX hoạt động đa ngành, đa nghề, tập trung thực hiện trong lĩnh vực nông, lâm nghiệp như cung ứng vật tư, phân bón, giống, vật nuôi và trồng cây...

Khuyến khích kinh tế tập thể phát triển, không ngừng nâng cao hiệu quả thông qua việc đẩy mạnh việc đầu tư vào sản xuất về cơ sở vật chất, trình độ khoa học công nghệ, hợp tác liên doanh với các thành phần kinh tế.

Tiếp tục củng cố những Hợp tác xã còn yếu, phát huy các Hợp tác xã đã và đang hoạt động có hiệu quả cao, nhân rộng và lấy mô hình điểm của HTX làm ăn có hiệu quả cao cho các Hợp tác xã khác học tập kinh nghiệm.

Tranh thủ sự hỗ trợ của Trung ương, của tỉnh về việc đầu tư, hỗ trợ, khuyến khích xây dựng, phát triển và nhân rộng các mô hình Hợp tác xã trên từng lĩnh vực, từng ngành nghề.

Quan tâm đào tạo các cán bộ phụ trách kinh tế tập thể của huyện, xã và đào tạo nguồn nhân lực có trình độ và năng lực cho các Hợp tác xã.

III. ĐỀ XUẤT, KIẾN NGHỊ

UBND huyện Văn Quan có một số đề xuất, kiến nghị với UBND tỉnh, Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn như sau:

Kêu gọi các doanh nghiệp đầu tư vào lĩnh vực nông nghiệp liên kết với các Hợp tác xã trên địa bàn huyện.

Có hướng dẫn cụ thể về quản lý và phát triển đối với từng loại hình, ngành nghề mà các Hợp tác xã đăng ký kinh doanh.

Mở các lớp tập huấn chuyên sâu cho cán bộ quản lý và Giám đốc các HTX trên địa bàn huyện.

Trên đây là báo cáo tình hình, kết quả hoạt động của các Hợp tác xã nông nghiệp trên địa bàn huyện Văn Quan, giai đoạn 2017 - 2020./.

**KT. CHỦ TỊCH
PHÓ CHỦ TỊCH**

Nơi nhận:

- Sở Nông nghiệp và PTNT (B/c);
- CT, các PCT UBND huyện;
- CVP, các PCVP HĐND và UBND huyện;
- Phòng Nông nghiệp và PTNT;
- Lưu: VT.

Hứa Phong Lan